

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie

<https://cs.strazgraniczna.pl/cs/aktualnosci/1840,Nowy-model-funkcjonowania-Strazy-Granicznej.html>
04.04.2026, 12:11

Nowy model funkcjonowania Straży Granicznej

Po przystąpieniu Polski do strefy Schengen Straż Graniczna odpowiada za ochronę zewnętrzną granicy Unii Europejskiej z Federacją Rosyjską, Ukrainą, Białorusią i w międzynarodowych portach lotniczych oraz prowadzi działania związane ze zwalczaniem nielegalnej migracji na terytorium RP. Straż Graniczna jest formacją o charakterze graniczno - migracyjnym. Głównym jej zadaniem jest ochrona granicy „zielonej” i kontrola ruchu granicznego na przejściach granicznych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Komenda Główna Straży Granicznej, po analizie pracy Straży Granicznej w pierwszych latach po przystąpieniu Polski do strefy Schengen, przygotowały nowy model funkcjonowania formacji. Projekt dostosowuje placówki i oddziały Straży Granicznej do wykonywania zadań związanych z ochroną zewnętrzną granicy UE i przeciwdziałaniem nielegalnej migracji. W ramach projektu kierownictwo resortu spraw wewnętrznych i Straży Granicznej nie planuje zwolnień funkcjonariuszy. Po reorganizacji funkcjonariusze będą mogli kontynuować służbę w innych placówkach Straży Granicznej lub służbach mundurowych MSW. Planowane jest utworzenie nowych placówek Straży Granicznej na wschodniej granicy Polski i w głębi kraju. Tylko w oddziałach Straży Granicznej na wschodniej granicy Polski m.in. w związku z budową nowych przejść granicznych z Ukrainą i Białorusią niezbędnych będzie około 1500 funkcjonariuszy.

Nowy model funkcjonowania Straży Granicznej powstał po analizie zagrożeń na zewnętrznej i wewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Zawarty jest w „Koncepcji funkcjonowania Straży Granicznej w latach 2009 – 2015”, przewidującej rozszerzenie zadań i uprawnień Straży Granicznej w zakresie migracji.

Priorytetem dla formacji stały się: ochrona granicy państwowej, stanowiącej granicę zewnętrzną Unii Europejskiej, odprawy graniczne, zwalczanie nielegalnej migracji, przestępczości granicznej i przestępczości z udziałem cudzoziemców oraz prowadzenie ośrodków strzeżonych dla cudzoziemców.

Od kwietnia br. w Komendzie Głównej Straży Granicznej pracowały cztery zespoły, których zadaniem było m.in. opracowanie propozycji struktur organizacyjnych jednostek Straży Granicznej na wschodniej granicy RP oraz w głębi kraju. Wypracowano rozwiązanie oparte o zasadę, aby obecność funkcjonariuszy Straży Granicznej w danej części terytorium RP była uzasadniona faktyczną lub potencjalną obecnością cudzoziemców. Nowy model funkcjonowania Straży Granicznej zawiera propozycje docelowego rozmieszczenia placówek SG, ze szczególnym uwzględnieniem granicy

zewnętrznej Unii Europejskiej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Komenda Główna Straży Granicznej nie planują zwolnień funkcjonariuszy. Funkcjonariuszom zapewnia się możliwość kontynuowania służby w innych placówkach SG lub służbach mundurowych MSW. Ministerstwo chce również zapewnić miejsca pracy dla pracowników cywilnych Straży Granicznej.

Na zachodniej granicy Polski, która od grudnia 2007 r. jest wewnętrzną granicą strefy Schengen, planuje się przeniesienie placówki Straży Granicznej z Kostrzyna nad Odrą do Gorzowa Wielkopolskiego oraz połączenie trzech placówek funkcjonujących w rejonie Szczecina - PSG Szczecin, PSG Szczecin-Goleniów i PSG Szczecin-Port w jedną dużą placówkę.

Na południowej granicy Polski restrukturyzacja zakłada zniesienie dwóch placówek Karpackiego Oddziału Straży Granicznej - w Piwnicznej-Zdroju i w Żywcu. W Śląskim Oddziale Straży Granicznej, po zniesieniu placówek w Cieszynie i w Raciborzu, planuje się utworzenie placówki w Bielsku-Białej. Zadania wykonywane przez Straż Graniczną wewnątrz kraju oraz ilość i struktura placówek też będą wymagać zmian w strukturach oddziałów.

Nowe placówki Straży Granicznej na wschodniej granicy RP.

Nie przewiduje się zmniejszenia liczby placówek Straży Granicznej na wschodniej granicy RP, czyli zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Plan restrukturyzacji zakłada utworzenie placówki w Olsztynie (Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej) i w Białej Podlaskiej (Nadbużański Oddział Straży Granicznej). W ramach restrukturyzacji 1 września br. uruchomiona została placówka w Lublinie.

Według danych z lipca br. oddziały Straży Granicznej na wschodniej granicy Polski posiadać będą łącznie ponad 1500 wakatów. Wiąże się to m.in. z budową nowych i rozbudową istniejących przejść granicznych na odcinku z Ukrainą (Budomierz, Dołhobyczów, Korczowa) oraz Białorusią (Połowce), a także z realizacją zapisów umów o małym ruchu granicznym z Ukrainą i Rosją. Kolejne przejścia pozwolą na zmniejszenie oczekiwania na odprawę na granicy polsko-ukraińskiej, polsko-białoruskiej i polsko-rosyjskiej.

Powody zmian w Straży Granicznej

Celem projektowanych zmian jest przede wszystkim dostosowanie struktur Straży Granicznej na terytorium kraju do zagrożeń migracyjnych i wynikających z nich zadań. Zwiększeniu ulegnie także skuteczność ochrony zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Po wejściu Polski do strefy Schengen główny ciężar ochrony zewnętrznej granicy UE spoczął na polskich funkcjonariuszach SG z placówek zlokalizowanych na wschodzie kraju.

Pięć oddziałów odpowiada za ochronę zewnętrznej granicy UE z Federacją Rosyjską,

Ukrainą i Białorusią oraz granicy morskiej. Są to: Nadbużański Oddział Straży Granicznej (granica polsko-białoruska i polsko-ukraińska), Podlaski Oddział Straży Granicznej (granica polsko-białoruska), Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej (granica Polski z Federacją Rosyjską), Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej (granica polsko-ukraińska) oraz Morski Oddział Straży Granicznej.

Głównym zadaniem funkcjonariuszy z tych oddziałów jest ochrona i stałe patrolowanie tzw. „zielonej granicy” oraz granicy morskiej, będących jednocześnie zewnętrzną granicą strefy Schengen. Wielu funkcjonariuszy jest również codziennie zaangażowanych w dokonywanie kontroli granicznej na drogowych, kolejowych, morskich i lotniczych przejściach granicznych. Prowadzą również działania operacyjno - śledcze i administracyjne w stosunku do cudzoziemców.

Nowy model funkcjonowania Straży Granicznej jest propozycją rozwiązań, które mają dostosować formację do realizacji zróżnicowanych zadań na wewnętrznej i zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Projekt zmian został przekazany do konsultacji z związkami zawodowymi funkcjonariuszy Straży Granicznej.